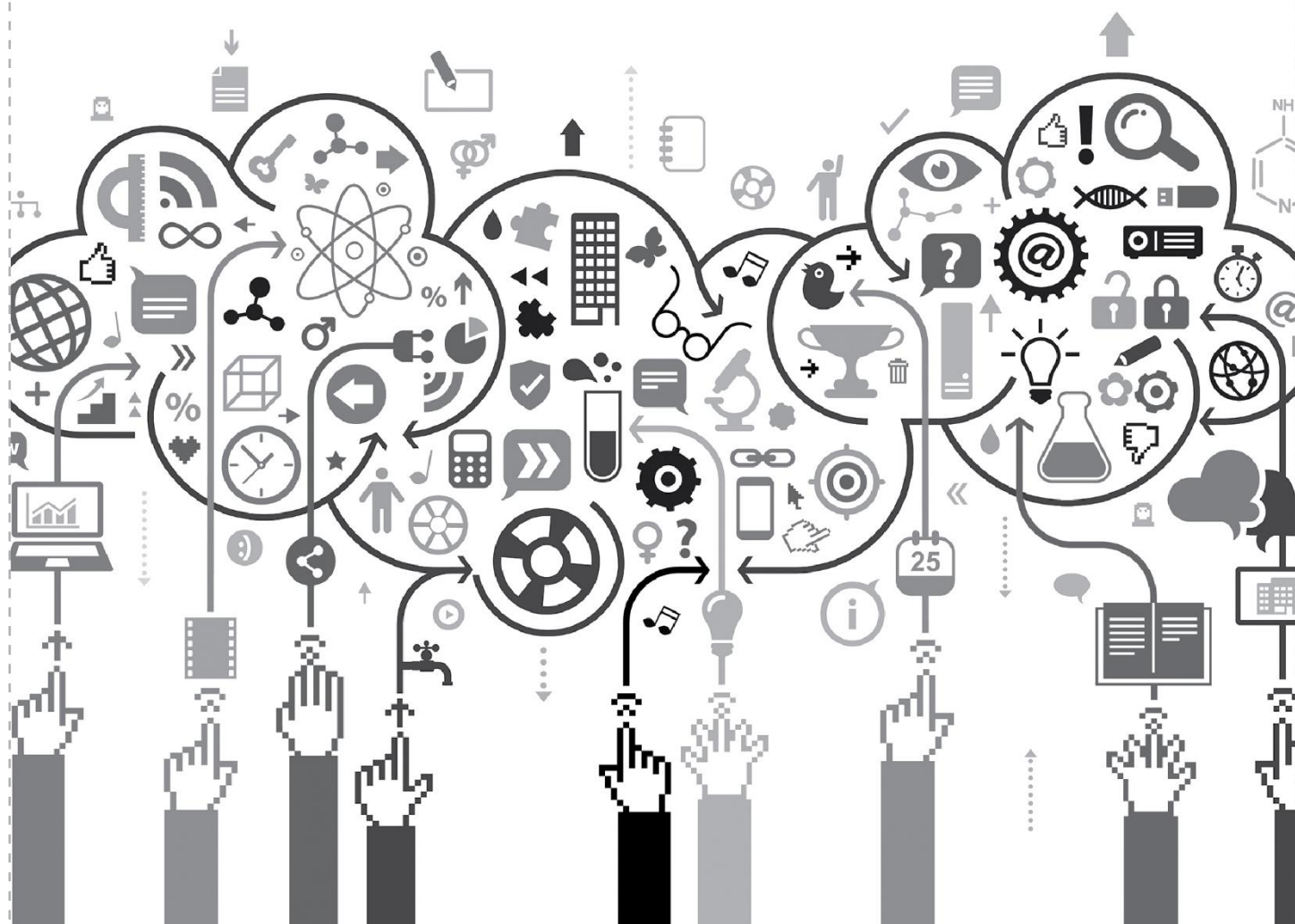

ŠIFRA
UČENIKA

MATURSKI I STRUČNI ISPIT

CRNOGORSKI-SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

ŠKOLSKA 2020/2021.

* C 1 1 4 1 1 7 8 *

NASA šalje kocku iz Rožaja u svemir

Nesvakidašnji poduhvat učenika rožajske Gimnazije „30. septembar“ i profesorice Mirsade Šabotić ovih dana je priveden kraju. Naime, oni su uz pomoć NASA-e, čije je sjedište u Vašingtonu, realizovali eksperiment pod nazivom „Od Meše Selimovića do svemira“ na način što su u posebnu kocku upakovali pramenove ofarbane i neofarbane kose.

Kocka od četiri kvadratna centimetra sa pramenovima ofarbane i neofarbane kose krajem ljeta biće poslata u svemir naučnim balonom. Autori očekuju potvrdu hipoteze da će se pramenovi različito ponašati u uslovima svemira. Ideja je zavrijedila pažnju američkog programa „Kocke u svemiru“, a profesorica Šabotić ističe da su do ideje došli slučajno.

„Na času maternjeg jezika obrađivali smo pripovijetku *Djevojka crvene kose* Meše Selimovića i, sasvim slučajno, moji đaci su shvatili da eksperiment ima veze sa kosom pa su riješili da eksperimentišu i da ogled pošalju u svemir. Izdvojili su pramenove ofarbane i neofarbane kose postavljajući hipotezu da će se u svemirskim uslovima ofarbana kosa pretvoriti u prašinu, dok će neofarbana samo promijeniti molekularnu strukturu. Cilj je da ukažemo na štetnost farbanja kose u smislu radijacije i UV zraka“, objašnjava Šabotićeva.

Po riječima profesorice Šabotić, učenici su veoma ozbiljno shvatili zadatak i potrošili su mnogo vremena na istraživanje projekta, koji zahtijeva široko znanje. „Radili su na gradivnom eksperimentu kose o tome koja su jedinjenja osjetljiva na radijaciju, zatim na istraživanju stratosfere konsultujući ljekare i frizere, kao i sve moguće izvore. Potom su eksperiment opisali i pronašli način kako će validirati tu hipotezu povezujući na poseban način maternji jezik, hemiju, biologiju, fiziku, geografiju, ekologiju i medicinu“, kazala je Šabotićeva. Ona dodaje da kroz projekat žele osvijestiti Zemljane da zdravije žive.

Kocka iz svemira sletjela u Rožaje

Eksperiment je završio misiju i vraćen je u Rožaje, gdje je kocka otvorena u prisustvu novinara. Kako je saopštila Šabotićeva, eksperiment je potpuno uspio i djelimično se desilo ono što su i naslućivali. „Vjerovali smo da će se ofarbana kosa pretvoriti u prašinu, ali se to nije desilo već je došlo do strukturalnog oštećenja kose tako da se sa malim pritiskom veoma lako prelama. Izgleda veoma osušeno i oštećeno. Neofarbana kosa je doživjela tek djelimične promjene, kako se hipotezom i pretpostavilo, došlo je do njenog uvijanja. Iz ovoga se može zaključiti da, iako nije došlo do potpunog potvrđivanja postavljene hipoteze, ofarbana kosa je značajno oštećena nasuprot prirodnoj koja je ipak, uz visoko izlaganje UV zracima, ostala zdrava i nepromijenjena. Sama svrha eksperimenta je ispunjena, čime je dokazano da farba za kosu oslabljuje njenu strukturu i čini je osjetljivijom“, rekla je Šabotićeva. Ona je istakla da je cilj projekta bio uperen ka promjeni svijesti građana, odnosno ukazivanje na štetne materije koje su prisutne u industrijskim farbama za kosu, kao i usmjeravanje na alternativne metode farbanja kose.

Projekat rožajskih gimnazijalaca je izazvao veliku pažnju i znatiželju crnogorskih građana, ali i stanovništva u regionu. Ovaj eksperiment je izveden prvi put u istoriji Crne Gore, što smatramo ogromnim uspjehom ne samo za Rožaje već i za Crnu Goru, pa i region. Radilo se o kocki čije ivice iznose po četiri centimetra, s pramenovima farbane i neofarbane kose, koja je odletjela u svemir u naučnom balonu početkom septembra iz Novog Meksika.

Prema riječima mentorke, gimnazijalci već vrše pripreme za novi eksperiment koji će uzletjeti u svemir, ali za to će im biti potrebna saglasnost NASA-e.

(Priređeno prema tekstovima preuzetim sa: <https://m.cdm.me/drustvo/nasa-salje-kocku-iz-rozaja-u-svemir/><https://m.cdm.me/drustvo/kocka-iz-svemira-sletjela-u-rozaje/>)

1. Šta je rožajskim gimnazijalcima bio povod za realizaciju eksperimenta o kojem se govori u tekstovima?

1. Nastojanje da učestvuju u projektu NASA-e.
2. Želja da se Zemljani osvijeste da zdravije žive.
3. Čitanje pripovijetke *Djevojka crvene kose* Meše Selimovića.

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

2. Ako je iskaz tačan, zaokruži T, a ako nije tačan, zaokruži N.

Gimnazijalci su već dobili saglasnost NASA-e za novi eksperiment.	T	N
Učenici su radili na eksperimentu konsultujući ljekare i frizere.	T	N
Eksperiment je uspješno završen, a kocka nije vraćena u Rožaje.	T	N

1 bod

3. Kocka je odletjela u svemir iz:

1. Rožaja
2. Vašingtona
3. Novog Meksika

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

4. Objasni šta je pokazao eksperiment rožajskih gimnazijalaca.

2 boda

5. Ovaj eksperiment je ogroman uspjeh „ne samo za Rožaje već i za Crnu Goru, pa i region“. Objasni zašto.

2 boda

6. Pasivnu rečenicu transformiši u aktivnu.

Kocka od četiri kvadratna centimetra biće poslata u svemir naučnim balonom.

1 bod

7. Podvučene riječi zamijeni sinonimnim padežnim oblikom.

Djevojka crvene kose

Djevojka _____.

1 bod

8. Ispod imenice napiši koja je glasovna promjena izvršena u njoj.

IMENICA	PRAŠINA	STAMBENI	GRAĐANIN
GLASOVNA PROMJENA			

1 bod

9. Pročitaj odlomak, pa uradi zadatak.

Iz Avlije se ne vidi ništa od grada ni od pristaništa i napuštenog arsenala na obali ispod nje. Samo nebo, veliko i nemilosrdno u svojoj lepoti, u daljini nešto malo od zelene azijske obale s druge strane nevidljivog mora, i tek poneki vršak nepoznate džamije ili džinovskog kiparisa iza zida.

A) Koji oblik umjetničkog izražavanja dominira u odlomku?

1 bod

B) Objasni zašto je nebo nemilosrdno u svojoj ljepoti.

1 bod

Pročitaj odlomak, pa odgovori na 10, 11. i 12. zadatak.

„Imam da pričam dosta, ako vi ne dosadi slušati“, reče. „Kako ste čuli, ja prevezi zimus nešto trgovine u Mletke i napuni brod, kao oko, uljem, vinom, lojem i čaprama. Kad dođem tamo, navale na mene žbiri da me globe i gule“. – „Od svako sto perpera da daš trideset svetomu Marku“, kaza glava od žbira, a jedan što nešto naški natucaše dodade: „A nama suviše piće“.

10. Napiši ime i prezime autora, kao i naziv književnog djela iz kojeg je odlomak.

1 bod

11. Prepiši riječ iz odlomka koja pripada sveznajućem pripovjedaču.

1 bod

12. Iz čije perspektive su prikazani događaji u odlomku?

1 bod

13. Zaokruži broj ispred imena lika koji aktivno učestvuje u radnji *Gorskog vijenca* i rješenje prenesi na list za odgovore.

1. Ruža Kasanova
2. baba vještica
3. dilber Fatima
4. Ljubica Radunova

1 bod

14. Riječi igumana Stefana objasni kao univerzalnu idejnu poruku.

Sve se čovjek bruka sa čovjekom:
gleda majmun sebe u zrcalo.

1 bod

15. Na osnovu cjelokupnog djela, kao i odlomka, riješi zadatak.

Kreont:

*...Jer ko u svojoj kući strogo postupa
I narodu će važiti ko pravičan.
Ko zakon gazi, ili silom obara,
Il misli da vladarima gospodari
Od mene takav neće steći pohvalu.*

Objasni zašto je Kreont tragički junak i u čemu je njegova tragička krivica.

2 boda

16. jednostavnost harmonija jasnoća odmjereno

Za koji književni pravac/epohu se vezuju navedene odlike?

1. barok
2. klasicizam
3. moderna
4. srednji vijek

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

Pročitaj odlomak, pa odgovori na 17, 18. i 19. zadatak.

Vojnicki: Ti si za nas bio više biće, a tvoje smo članke znali napamet. Ali sad mi je puklo pred očima! Ja sve vidim! Ti pišeš o umetnosti, a ništa se ne razumeš u umetnost! Svi tvoji radovi koje sam ja voleo ne vrede ni prebijene pare! Ti si nas obmanjivao.

17. Navedi autora, kao i naziv književnog djela iz kojeg je odlomak.

1 bod

18. Kako se zove književni lik kome su upućene ove riječi?

1. Astrov
2. Serebrjakov
3. Telegin
4. Vanja

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

19. Prepiši dva frazeologizma iz ovog odlomka i objasni njihovo značenje.

1. Frazeologizam: _____
Objašnjenje: _____

2. Frazeologizam: _____
Objašnjenje: _____

2 boda

20. Poveži naziv djela s vrstom kompozicije. Pazi, jedna kompozicija je suvišna.

1. <i>Na Drini ćuprija</i>	stepenasta/linearna kompozicija
2. <i>Prokleta avlija</i>	prstenasta kompozicija
	paralelna kompozicija

1 bod

21. Bodlerova pjesma *Albatros* je:

1. deskriptivna
2. elegična
3. refleksivna
4. socijalna

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora i rješenje prenesi na list za odgovore.

1 bod

22. Podvuci primjer u kojem je broj 602 tačno riječima napisan.

šesto dva

šeststo dva

šestotina dva

šeststotina dva

1 bod

23. Napiši skraćenice sljedećih naziva:

Crnogorsko narodno pozorište

Zavod za udžbenike i nastavna sredstva

Kulturno-informativni centar

2 boda

24. Pročitaj podatke pa uradi zadatak.

OPIS POSLA

Datum oglasa: 04. 01. 2021.

Poslodavac: CRVENI KRST CRNE GORE

Kontakt podaci poslodavca:

Adresa: JOVANA TOMAŠEVIĆA 6

Telefon: 020-241-819

Fax: 020-241-613

E-mail: ckcg@t-com.me

Opština: PODGORICA

Naziv radnog mjesta: asistent/kinja za podršku OSI

Radno iskustvo: bez obzira na radno iskustvo

Dužina zaposlenja: na određeno vrijeme

Radna mjesečna zarada: 300 eura

Školska sprema: SŠS-IV

Vještine: vozački ispit za "B" kategoriju

DOKAZI O ISPUNJENOSTI OPŠTIH USLOVA:

- Uvjerenje o državljanstvu Crne Gore
- Izvod iz matične knjige rođenih ili fotokopija lične karte (kandidati koji posjeduju biometrijsku ličnu kartu nijesu u obavezi da dostave uvjerenje o državljanstvu, već ovjerenu kopiju biometrijske lične karte)
- Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova radnog mjesta
- Diploma ili uvjerenje o završenom nivou i vrsti obrazovanja (u kojoj je naznačena prosječna ocjena u toku školovanja)
- Uvjerenje nadležnog suda da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak za krivično djelo za koje se gonjenje preduzima po službenoj dužnosti (koje nije starije od 6 mjeseci)

Marko Vidaković (imejl: marko.v@gmail.com) na sajtu Zavoda za zapošljavanje Crne Gore pronašao je konkurs za posao koji ga interesuje. Koristeći date podatke, napiši prijavu za konkurs putem imejla umjesto Marka.

Vodi računa o formi teksta, svim neophodnim podacima koje imejl kao prijava za konkurs treba da sadrži i poštovanju normi standardnoga jezika.

8 bodova

KONCEPT PRIJAVE ZA KONKURS

From

To

Subject

PRIJAVA ZA KONKURS

From

To

Subject

25. Ponuđene su dvije teme za pisanje eseja. Zaokruži broj ispred teme koju si odabrao/odabrala. Oblikuj esej koji sadrži od 250 do 300 riječi.

- Prilikom razvijanja teme, koristi relevantne primjere/podatke uz argumentovanje sopstvenih stavova.
- Poštuj zahtjev o broju riječi +/-10% (ocjenjuje se sastav koji ima od 225 do 330 riječi; ako esej ima manje od 225 riječi, NE ČITA SE, a na 330. riječi PRESTAJE čitanje).
- Vodi računa o jezičkoj pravilnosti i čitljivosti teksta.

1. Film i/ili knjiga

Uputstva za pisanje eseja:

- Ukaži na popularnost filma kod tinejdžera.
- Navedi sličnosti i razlike između filma i književnosti, kao i njihovu međusobnu povezanost.
- Zauzimajući stav ZA ili PROTIV, saopšti zaključak o ulozi filma u nastavi književnosti.

2. „Đavolji dukat“ Milana Glasinčanina

Uputstva za pisanje eseja:

- Napiši osnovne odlike djela *Na Drini ćuprija* (autora, književnu vrstu).
- Opiši na čije sudbine i kako utiče „đavolji dukat“.
- U zaključku saopšti mišljenje o promjeni koju doživljava Milan Glasinčanin.

13 bodova

